

MØTEPROTOKOLL

Fra møte:	1/22 Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett
Dato/tid:	11.02.2022 kl. 09.00 til kl. 12.00
Sted:	Teams
Deltakere:	Anette Sjøby Bakker, Hossam Gadalla, Jan Ørnevik, Kathrine Julin Pettersen, Cecilie Thorbjørnsen, Olav Haugerud og Endre Straume Mårstig Fra DiBK: Marijana Gelo Lazetic
Sekretariatet:	Silje Skogstad Nørstebøen
Møteleder:	Anette Sjøby Bakker
Referent:	Silje Skogstad Nørstebøen
Referat også til:	Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer Kommunal- og distriktsdepartementet

Sak 1/22 Protokoll fra klagenemndas møte 03.12.2022.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 2/22 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra GM Bygg Sirdal (klagesaksnr. 21/6576).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Direktoratet for byggkvalitet mottok 05.07.2021 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 07.09.2021 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at GM BYGG SIRDAL AS ikke har synliggjort at foretaket har hatt en gjennomgang av kvalitetssikringsrutinene og at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 13-6 femte ledd og tilhørende veiledning. Foretaket har heller ikke dokumentert bruk av reviderte rutiner etter at foretaket mistet sentral godkjenning for ansvarsrett den 13.11.2020.

I brev datert 13.09.2021 ble vedtak av 07.09.2021 påklaget ved Sigmund Håland. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Avslag på førstegangssøknad om sentral godkjenning, sak 17/3768

GM BYGG SIRDAL AS søkte første gang om sentral godkjenning for Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1 den 28.04.2017. Denne søknaden ble avslått 22.07.2017 som følge av at foretaket ikke kunne dokumentere nødvendige kvalifikasjoner.

Avslag på førstegangssøknad om sentral godkjenning, sak 17/8248

Foretaket søkte den 23.10.2017 om sentral godkjenning for områdene Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1 og Utførelse av Murarbeid i tiltaksklasse 1. Søknaden ble 14.11.2017 avslått som følge av at foretaket ikke kunne dokumentere nødvendige kvalifikasjoner.

Avslag på førstegangssøknad om sentral godkjenning, sak 18/4221

Foretaket søkte den 20.05.2018 på nytt om sentral godkjenning for områdene Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1 og Utførelse av Murarbeid i tiltaksklasse 1. Søknaden ble 04.07.2018 avslått som følge av at foretaket ikke kunne dokumentere nødvendige kvalifikasjoner.

Første gang godkjent for sentral godkjenning, sak 19/548

Foretaket søkte den 18.01.2019 på nytt om sentral godkjenning for Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1. Denne søknaden ble

innvilget 23.02.2019, og foretaket fikk dermed en godkjenning med varighet til 23.02.2022.

Dokumenttilsyn med kvalitetssikringsrutiner og vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning, sak 20/6095

Direktoratet for byggkvalitet startet 02.09.2020 dokumenttilsyn med foretakets kvalitetssikringsrutiner, med fokus på foretakets rutiner og dokumentasjon på at rutinene var i bruk. Tilsynet var rettet mot kravene til kvalitetssikring, vurdering og styring av tilknyttede foretak og avviksbehandling. Foretaket besvarte dokumenttilsynet den 12.09.2020.

Den 16.10.2020 varslet Direktoratet for byggkvalitet tilbaketrekking av foretakets sentrale godkjenning. I dokumenttilsynet ble det avdekket følgende funn, klassifisert som avvik fra krav i plan- og bygningsloven (pbl):

- Mangelfull rutine for kvalitetssikring av utførelsen, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b, jf. § 12-4 bokstav a med tilhørende veiledning.
- Mangelfull dokumentasjon på kvalitetssikring av egen utførelse, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b, jf. § 12-4 bokstav a med tilhørende veiledning.
- Mangelfull rutine for vurdering og styring av innleide foretak, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav c med tilhørende veiledning.
- Mangelfull rutine for avviksbehandling, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav d med tilhørende veiledning.

Den 20.10.2020 mottok direktoratet en e-post fra Sigmund Håland fra LOTHE SOLUTIONS AS. Det går frem av e-posten at Håland og daglig leder av GM BYGG SIRDAL AS, Grzegorz Marszalek, innser at innsendt dokumentasjon var mangelfull og ikke tilfredsstillende. Håland skriver at han er blitt engasjert til å utarbeide tilfredsstillende kvalitetssystem med tilhørende sjekklister og at første møte for å etablere nytt kvalitetssystem er satt til 27.10.2020. Håland skriver videre at han håper å ha dokumentasjonen klar innen den fristen som er satt til å komme med en uttalelse, 06.11.2020. Håland spurte videre om å få utsatt fristen 14 dager til 20.11.2020. Den 21.10.2020 ble Håland sin forespørsel om utsatt frist besvart, hvor det ikke ble akseptert en fristutsettelse.

Den 13.11.2020 fattet Direktoratet for byggkvalitet vedtak om å trekke tilbake GM BYGG SIRDAL AS sin sentrale godkjenning for godkjenningsområdet Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1. Dette som følge av at tilsynet avdekket at foretaket ikke i tilstrekkelig grad kunne dokumentere å ha kvalitetssikringsrutiner som er tilpasset foretaket. Det ble videre avdekket at foretaket ikke kunne legge frem dokumentasjon på rett gjennomført kvalitetssikring av utførelsen. Foretaket har dermed ikke kunnet dokumentere å ha ivarettatt deres ansvar som ansvarlig utførende.

Sentral godkjenning skal trekkes tilbake når foretaket ikke lenger oppfyller kravene til kvalifikasjoner for sentral godkjenning, herunder kvalitetssikringsrutiner, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav b. Direktoratet vurderte at sanksjonen i form av tilbaketrekking av

godkjenningen stod i et rimelig forhold til de avvik som ble avdekket i tilsynet, jf. pbl. § 32-10 første ledd. Foretakets sentrale godkjenning ble dermed trukket tilbake i vedtak av 13.11.2020 med bakgrunn i avvikene nevnt ovenfor.

Som tidligere nevnt, så har foretaket i samarbeid med Sigmund Håland fra LOTHE SOLUTIONS AS i e-post av 20.10.2020 bekreftet at de er enig i de funnene direktoratet hadde påpekt gjennom sitt tilsyn. Håland sin redegjørelse om at han skulle bistå foretaket i å utarbeide dokumentasjon var ikke nok til å unngå at foretakets sentrale godkjenning ble trukket.

Avslag på førstegangssøknad om sentral godkjenning etter tilbaketrekk, sak 20/8239

GM BYGG SIRDAL AS søkte allerede 20.11.2020 om sentral godkjenning på nytt, kun en uke etter at deres godkjenning ble trukket 13.11.2020. Søknaden er fremmet av Sigmund Håland fra LOTHE SOLUTIONS AS. Foretaket søkte denne gangen også godkjenningssområdet Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Søknaden ble avslått 02.12.2020 som følge av at foretaket ikke kunne dokumentere å ha gjennomført dokumentert kvalitetssikring av egen utførelse. Nye sjekklistemaler, som LOTHE SOLUTIONS AS skulle bistå foretaket med å utarbeide, ble sendt inn. Men sjekklisterne var ikke tatt i bruk, og foretaket kunne dermed ikke dokumentere å ha gjennomført kvalitetssikring i henhold til plan- og bygningslovgivningen. Direktoratet veiledet samtidig foretaket om at det nødvendigvis må gå noe tid før foretaket gjennom nye prosjekter kunne vise til endret praksis for kvalitetssikring, og dermed kunne utarbeide ny dokumentasjon på dette.

Avslag på førstegangssøknad om sentral godkjenning, sak 21/709

GM BYGG SIRDAL AS søkte på nytt om sentral godkjenning 26.01.2021. Søknaden er fremmet av Sigmund Håland fra LOTHE SOLUTIONS AS. Foretaket søkte om godkjenningssområdet Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Den 09.02.2021 ble foretaket bedt om å sende inn ny dokumentasjon på utført kvalitetssikring av egen utførelse. Dette som følge av at det ikke var sendt inn ny dokumentasjon på utført kvalitetssikring av egne arbeider.

Den 15.02.2021 mottok direktoratet ny dokumentasjon fra foretaket. Foretaket sendte inn dokumentasjon for gjennomført kvalitetssikring i form av sjekklister fra to prosjekter, Sinneslia tomt 25 A med gårds- og bruksnummer 9/345 og Sinneslia tomt 17 med gårds- og bruksnummer 9/337. Dette er sjekklister basert på de nye sjekklistemalene. Det var i e-post av 20.10.2020 at Håland fra LOTHE SOLUTIONS AS første gang skrev at han skulle bistå GM BYGG SIRDAL AS med å utarbeide nødvendige kvalitetssikringsrutiner og sjekklister. Nye rutiner sendt inn i forrige søknad, sak 20/8239, har revisjonsdato 04.11.2020. Det ble samtidig sendt inn nye sjekklistemaler som ikke var tatt i bruk.

Dokumentasjon på gjennomført kvalitetssikring som er sendt inn i denne saken, sak 21/709, er sjekklister fra de to prosjektene Sinneslia tomt 25 A og Sinneslia tomt 17. Begge sjekklisene har datering så langt tilbake som 14.05.2020. Dette er sjekklister utarbeidet av LOTHE SOLUTIONS AS som først ble tatt inn i foretaket 04.11.2020. Begge sjekklisene er dermed utarbeidet i ettertid og tilbakedaterte, og er derfor ikke relevante.

GM BYGG SIRDAL AS har dermed ikke kunnet vise til å ha dokumentert egen kvalitetssikring etter at foretaket mistet sin sentrale godkjenning og etter at nye sjekklistemaler var tatt inn i foretaket.

Den 25.02.2021 ble også denne søknaden avslått. Direktoratet bemerket i vedtaket at den innsendte dokumentasjonen ikke viser at det har vært en reell kvalitetssikring i de to tiltakene foretaket sendte inn eksempler fra. Sjekklisene hadde for øvrig fremdeles manglende henvisning til produksjonsgrunnlaget utførelse og kvalitetssikring var gjennomført etter.

Avslag på førstegangssøknad om sentral godkjenning, sak 21/5081

GM BYGG SIRDAL AS søkte på nytt om sentral godkjenning 05.07.2021. Også denne gangen søkte foretaket om godkjenningsområdet Utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Det ble i denne søknadsomgangen sendt inn eksempler på gjennomført kvalitetssikring fra to prosjekter, henholdsvis Sinneslia 13 og 24. Også disse sjekklisene bygger på de nye sjekklistemalene fra 04.11.2020. Første datering i disse sjekklisene er 01.10.2020, altså en måned før sjekklisene ble tatt i bruk i foretaket.

Kravet til utdanning og praksis ble i denne saken vurdert som oppfylt, da foretaket hadde dokumentert faglig leder med svennebrev i tømmerfaget fra 2018 og relevant praksis i perioden 2018-2021.

Den 20.08.2021 ble foretaket bedt om å sende inn ny dokumentasjon på utført kvalitetssikring av egen utførelse. Frist for innsending av dokumentasjon var to uker fra brevs dato. Foretaket besvarte ikke denne henvendelsen.

Som følge av at foretaket ikke sendte inn den etterspurte dokumentasjonen, ble søknaden realitetsbehandlet slik den forelå. Søknad om sentral godkjenning ble avslått den 07.09.2021. Begrunnelsen for avslaget var at GM BYGG SIRDAL AS ikke har synliggjort at foretaket har hatt en gjennomgang av kvalitetssikringsrutinene og at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik. Foretaket har heller ikke dokumentert bruk av reviderte rutiner etter at foretaket mistet sin sentrale godkjenning for ansvarsrett den 13.11.2020.

Generelle opplysninger om foretaket

GM BYGG SIRDAL AS har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 8 inntektsmottakere og ligger i Tonstad i Sirdal kommune i Agder. Grzegorz Marszalek er daglig- og faglig leder. Han har dokumentert utdanning som sidestilles med norsk fagbrev som tømrrer.

Foretaket har sin virksomhet innen snekker-, tømrrer- og grunnarbeid. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 41.200 Oppføring av bygninger.

Saksgang

Sak 20/6095

02.09.2020 Oppstart dokumenttilsyn

12.09.2020 Mottatt svar på dokumenttilsynet

16.10.2020 Varsel om tilbaketrekking av sentral godkjenning

20.10.2020 Kommentar til varsel om tilbaketrekk. Ønske om utsatt frist

21.10.2020 Utsettelse av svarfrist ikke akseptert

13.11.2020 Vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning

Sak 20/8239

20.11.2020 Søknad

02.12.2020 Vedtak om sentral godkjenning (avslag)

Sak 21/709

26.01.2021 Søknad

09.02.2021 Innhenting av opplysninger

15.02.2021 Mottatt tilleggsdokumentasjon

07.09.2021 Vedtak om sentral godkjenning (avslag)

Sak 21/5081

05.07.2021 Søknad

20.08.2021 Innhenting av opplysninger

07.09.2021 Vedtak om sentral godkjenning (avslag)

Sak 21/6576

16.09.2021 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

17.09.2021 Bekreftelse på mottatt klage sendt ut

23.11.2021 Håland etterlyser fremdrift i klagesaken

30.11.2021 Foreløpig tilbakemelding på fremdrift

Foretakets anførsler

Sigmund Håland fra LOTHE SOLUTIONS AS har på vegne av foretaket skrevet og undertegnet klagen. Det er i klagen anført at foretaket begrunner deres klage med at det ikke var oppgitt noen svarfrist i brev datert 20.08.2021, med ref. 21/5081-2 som gjelder innhenting av tilleggsopplysninger.

Håland har videre skrevet at de nå, sammen med klagen, har sendt inn den dokumentasjonen direktoratet etterspurte i brev av 20.08.2021. Det er nå sendt inn følgende dokumentasjon;

1. Bekreftelse på revisjon av kvalitetssystemet.
2. Rutine for kvalitetssikring av utførelse.
3. Rutine for kvalitetssikring av utførelse og sjekklister for utførelse med registreringer.
4. I siste søknad som ble avslått 07.09.2021 var det krysset av NEI på om foretaket bruker underentreprenører. Rutiner for organisering og kompetanse.
5. Rutine for håndtering av avvik.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Klagens anførsel om manglende frist for innsending av dokumentasjon

Klagen er begrunnet med at direktoratet ikke har oppgitt frist i vårt brev av 20.08.2021 for å sende inn den etterspurte tilleggsdokumentasjonen. Det går imidlertid frem av vårt brev av 20.08.2021 at; «Foretaket har en frist på to uker fra brevdato. Dokumentasjonen kan sendes inn via vår elektroniske brukerportal <https://sgbruker.dibk.no>. Dersom vi ikke mottar etterspurt dokumentasjon, vil søknaden bli behandlet slik den foreligger.» Denne teksten ligger inne som standardtekst i våre brev for innhenting av opplysninger. Anførselen om at det ikke var oppgitt frist i vårt brev av 20.08.2021 fører dermed ikke frem.

Krav til kvalitetssikringsrutiner og bruk av rutinene

Foretak som søker sentral godkjenning for ansvarsrett skal ha kvalitetssikringsrutiner innenfor eget godkjenningsområde som sikrer etterlevelse av krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl.), jf. SAK10 § 10-1 andre ledd.

Ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett skal foretaket skriftlig og på en oversiktlig måte dokumentere at det oppfyller krav til kvalitetssikringsrutiner som angitt i SAK10 § 10-1 andre ledd. Dokumentasjonen kan kreves fremlagt i en nærmere angitt form som viser hvordan kravene er ivaretatt, jf. SAK10 § 5-1 tredje ledd, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd. Gjennom elektronisk innsending av søknad om sentral godkjenning vil foretaket måtte erklære at det har kvalitetssikringsrutiner som ivaretar krav i plan- og bygningslovgivningen og er tilpasset foretaket og de godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for.

Direktoratet for byggkvalitet fører tilsyn med sentralt godkjente foretak og kan i den forbindelse kreve fremlagt dokumentasjon på at kravet til kvalitetssikringsrutiner er oppfylt, jf. SAK10 § 13-1 andre ledd og tilhørende veiledning. Dokumentasjonen kan også kreves fremlagt av Klagenemnda for sentral godkjenning.

Det er ikke tilstrekkelig å vise til at foretaket har rutiner som nevnt ovenfor, da det også må dokumenteres at rutinene er i aktivt bruk, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd og tilhørende veiledning. Kravet om at rutinene faktisk er i bruk følger også av lovens forarbeider hvor det fremgår at "Krav til rutiner innebærer i tillegg til at foretakene skal ha kvalitetssystem som ivaretar kravene også at de skal vise at systemene er i bruk", jf. Ot.prp.nr.45 (2007-2008) s. 328.

Foretakets rutiner skal være tilpasset de godkjenningssområdene foretaket har eller søker sentral godkjenning for, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd og tilhørende veiledning. Omfanget av rutinene kan differensieres etter foretakets størrelse, fagområder og de tiltaksklasser foretaket arbeider innenfor, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd og tilhørende veiledning.

Kravene til kvalitetssikringsrutiner er kumulative. Det vil si at samtlige rutiner må være på plass for at kravet til kvalitetssikringsrutiner skal være oppfylt.

Krav til kvalitetssikring av eget arbeid (SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b med tilhørende veiledning)

Krav i henhold til SAK10

Foretaket skal i henhold til SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b med tilhørende veiledning ha rutiner for å identifisere, ivareta, herunder verifisere, og dokumentere oppfyllelse av relevante krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven som gjelder for foretakets godkjenningssområde, jf. § 1-2 bokstav c, for å sikre at alle relevante krav og vilkår oppfylles i tiltaket. Videre skal foretaket også ha rutiner for å ivareta de plikter og oppgaver som følger av foretakets ansvar og funksjon, jf. kap. 12.

Det forutsettes at foretak med sentral godkjenning gjennomfører kvalitetssikring av eget arbeid i henhold til egne rutiner. Kvalitetssikringsrutinen skal beskrive hvordan kvalitetssikring av eget arbeid gjennomføres og hvordan kvalitetssikring dokumenteres. Det skal kunne legges frem dokumentasjon på at kvalitetssikring er gjennomført som beskrevet i foretakets rutiner.

Direktoratet har i klageomgangen sett nærmere på den innsendte dokumentasjonen på gjennomført kvalitetssikring, herunder sjekklister, helt tilbake til dokumentasjon sendt inn i forbindelse med direktoratets dokumenttilsyn i 2020.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at foretaket har nødvendige kvalitetssikringsrutiner, gjennom en erklæring i det elektroniske skjemaet for søknad om

sentral godkjenning. Sigmund Håland fra LOTHE SOLUTIONS AS har sammen med klagen på vårt avslag, på vegne av GM BYGG SIRDAL AS, sendt inn dokumentasjonen som direktoratet etterspurte i vårt brev innhenting av tilleggsinformasjon av 20.08.2021.

Direktoratets gjennomgang av dokumentasjonen vi har mottatt i forbindelse med tidligere søknader viser at foretaket i to søknader, helt tilbake sak 21/709, har sendt inn dokumentasjon på utført kvalitetssikring som ikke har vært benyttet i tiltaket.

Sjekklistemalene som er benyttet, ble tidligst tatt inn i foretaket 04.11.2020, mens flere av sjekklisene har datering helt tilbake til 15.05.2020.

Som vedlegg til mottatt klage har foretaket for tredje gang sendt inn dokumentasjon som er fylt ut etter at arbeidene har vært utført, ut fra den dateringen som er fylt inn i sjekklisene. Det var i e-post av 20.10.2020 at Håland fra LOTHE SOLUTIONS AS første gang skrev at han skulle bistå GM BYGG SIRDAL AS med å utarbeide nødvendige kvalitetssikringsrutiner og sjekklister. Nye rutiner sendt inn i tidligere søknad, sak 20/8239, har revisjonsdato 04.11.2020. Det ble samtidig sendt inn nye sjekklistemaler som ikke var tatt i bruk.

Foretaket har i klageomgangen sendt inn dokumentasjon for gjennomført kvalitetssikring i form av «Sjekkliste for utførelse» fra prosjektet Sinneslia 8, med gårds- og bruksnummer 9/329. Dette er sjekklister basert på de nye sjekklistemalene utarbeidet av LOTHE SOLUTIONS AS, først tatt inn i foretaket 04.11.2020. Sjekklisten har en datering fra 15.05.2020 til 02.09.2020.

Alle sidene i sjekklisten er dermed fylt ut i ettertid og tilbakedaterete, og er derfor ikke relevante.

GM BYGG SIRDAL AS har dermed ikke kunnet vise til å ha dokumentert egen kvalitetssikring etter at foretaket mistet sin sentrale godkjenning og etter at nye sjekklistemaler var tatt inn i foretaket. Direktoratet kan ikke se annen grunn til å gjøre dette enn å forsøke å forlede direktoratet til å akseptere dokumentasjonen som reell dokumentasjon på gjennomført kvalitetssikring, selv om dette ikke er tilfellet.

De innsendte sjekklisene har en henvisning til tegningsnummer «515». Det er ikke kjent for direktoratet om denne tegningen inneholder all nødvendig referanse som er relevant til de områder foretaket har inne som kvalitetssikringspunkter i sjekklisten. Dette er imidlertid mindre relevant i denne sammenheng, da sjekklisten ikke har vært i bruk underveis i byggeperioden.

Alvorlig overtredelse

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningslovgivningen, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a. Både veiledningen til denne bestemmelsen samt SAK10 § 13-6 andre ledd og tilhørende

veiledning, gir nærmere eksempler på hva som er å regne som en alvorlig overtredelse. I veiledningen til SAK10 § 13-6 andre ledd er fravær av kvalitetssikring eller svikt i kvalitetssikringen, og manglende eller mangelfulle kvalitetssikringsrutiner, angitt som eksempler på alvorlige overtredelser.

Gjennomgangen ovenfor viser at GM BYGG SIRDAL AS har sendt inn sjekklister, hvor datering viser at sjekklisten er produsert i etterkant, og at foretaket ikke har kunnet dokumentere gjennomført kvalitetssikring av utførelsen.

Foretaket har dermed ikke synliggjort overfor direktoratet at foretakets nye rutiner er i aktivt bruk. Det understrekes at fravær av eller svikt i kvalitetssikringen er en alvorlig overtredelse, jf. SAK10 § 13-6 første og andre ledd, med tilhørende veiledninger.

Utgangspunktet for vurdering av pålitelighet og dugelighet

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake når foretaket gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav c og tilhørende veiledning. Det har siden bygningsloven av 1924 vært stilt krav til pålitelighet og dugelighet ved gjennomføring av byggesaker. I motivene til utkast til lov om bygningsvesenet fra 1954 ble kravet til pålitelighet og dugelighet begrunnet slik: "Det sier seg selv at det ikke er mulig for bygningsrådet til enhver tid å overvåke utførelsen, og det må derfor bestå et tillitsforhold mellom rådet og den ansvarshavende som gjør det nødvendig å stille krav både til pålitelighet og dugelighet."

Pålitelighet og dugelighet står for henholdsvis vilje og evne. Kort beskrevet kan pålitelighet og dugelighet benyttes som grunnlag for tilbaketrekking av godkjenning/ansvarsrett for foretak som oppfyller de rent formelle kvalifikasjonene, men som har opptrådt på en måte som undergraver det nødvendige tillitsforholdet/lojalitetsplikten som må foreligge mellom foretak og myndighet, se bl.a. Ot.prp.nr. 45 (2007-2008) kapittel 10.10.2. I de tilfeller hvor foretaket har gjennomført tiltaket på en måte som ikke er forenelig med hva man normalt kan forvente av foretaket ut ifra deres ansvar og kvalifikasjoner, kan dette anses som manglende pålitelighet og dugelighet.

Nærmere vurdering av foretakets pålitelighet og dugelighet

Det følger av gjennomgangen ovenfor at GM BYGG SIRDAL AS fikk avslag på sin søknad om sentral godkjenning i vedtak av 07.09.2021 på grunn av at foretaket ikke hadde sendt inn dokumentasjon som viste at foretaket har fått rettet opp i sine mangler og manglende bruk av egne rutiner som tidligere var avdekket. Dette innbefatter å dokumentere kvalitetssikring av egen utførelse. Ny dokumentasjon ble etterspurt, på tross av at foretaket i søknaden hadde sendt inn dokumentasjon som viste at de hadde tilbakedatert sjekklistene. Dette funnet var alene så alvorlig at direktoratet kunne ha avslått søknaden og sågar vedtatt et overtredelsesgebyr for å sende inn dokumentasjon som er uriktige eller villedende, jf. SAK10 § 13-7 og tilhørende veiledning.

I våre tidligere vedtak har vi ikke tatt inn vurderingen av foretakets «pålitelighet og dugelighet», selv om foretaket har sendt inn sjekklister som faktisk ikke har vært i bruk og er tilbakedatert, og har blitt vurdert av oss som en ikke reel kvalitetssikring.

Når direktoratet nå skal vurdere alle sider ved saken, basert på den mottatte dokumentasjonen, vil foretakets innsending av tilbakedaterte sjekklister i sakene 21/709 og 21/5081 og nå i forbindelse med klagebehandlingen, sak 21/6576, måtte vurderes opp mot kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav c og tilhørende veiledning.

Direktoratet viser til redegjørelsen ovenfor, hvor vi har redegjort for at foretaket til sammen hele tre ganger har sendt inn dokumentasjon på utført kvalitetssikring som ikke har vært benyttet i tiltaket. Sjekklistemalene som er benyttet, ble tidligst tatt inn i foretaket 04.11.2020, mens flere av sjekklistene har datering helt tilbake til 15.05.2020. Sjekklistene er utarbeidet i den hensikt at disse skal fremstå som å være en reell dokumentasjon på gjennomført kvalitetssikring.

Å sende inn dokumentasjon som ikke har vært i bruk, men laget i den hensikt å forlede myndighetene til å tro det motsatte, er å anse som en alvorlig overtredelse av plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a og andre ledd, jf. pbl. §§ 22-2 og 32-8 bokstav b.

Ved nye søknader om sentral godkjenning har direktoratet i vedtak av 25.02.2021 og 07.09.2021 opprettholdt sin vurdering av at foretaket ikke har vist å ha fått på plass og gjennomført en reell dokumentert kvalitetssikring av egen utførelse.

Når foretaket i tillegg i klagesaksbehandlingen sender inn dokumentasjon på utført kvalitetssikring som ikke har vært benyttet i tiltaket, men er fylt ut på sjekklistemaler utarbeidet etter den dateringen som er påført dokumentasjon, viser dette at foretaket ikke oppfyller kravene til pålitelighet og dugelighet. Det er på bakgrunn av dette vurdert at det ikke er grunnlag for at foretaket kan få omgjort det påklagede vedtaket, og få innvilget sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 femte ledd. Direktoratet viser også her til redegjørelsen for bakgrunnen for avslagene nevnt ovenfor.

En alvorlig overtredelse kan knytte seg til at foretaket forsettlig eller uaktsomt gir uriktige eller villedende opplysninger til plan- og bygningsmyndighetene, jf. SAK10 § 13-6 andre ledd, jf. pbl. § 32-8 bokstav f. Manglende oppfyllelse av pålitelighet og dugelighet kan også omfatte forhold som innsending av uriktige opplysninger, jf. SAK10 § 13-6 andre ledd.

Det er svært skjerpene at foretaket nå for tredje gang har sendt inn dokumentasjon på utført kvalitetssikring som ikke har vært benyttet i tiltaket, men er fylt ut på sjekklistemaler utarbeidet etter den dateringen som er påført malene. Direktoratet vurderer derfor at foretaket ikke har vist at det besitter tilstrekkelig evne eller vilje til å etterleve regelverket.

Disse forholdene medfører at direktoratet nå etter sin gjennomgang i forbindelse med klagesaken slår fast at foretaket ikke oppfyller kravene til pålitelighet og dugelighet.

Direktoratet understreker at en vurdering av pålitelighet og dugelighet ikke knytter seg til en bestemt funksjon, men at det er en vurdering av foretaket som sådan og dets evne og vilje til å etterleve regelverket.

Direktoratet vurderer derfor at foretaket gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at GM BYGG SIRDAL AS har brutt med vilkårene for sentral godkjenning ved at det ikke har lagt frem dokumentasjon på kvalitetssikring av eget arbeid og ivaretagelse av relevante krav i plan- og bygningslovgivningen som gjelder for foretakets rolle som ansvarlig utførende, jf. SAK10 §§10-1 andre ledd bokstav a og b og 13-6 andre ledd.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge.»

Sak 3/22 Oversendelse av sak for mulig omgjøring når det gjelder vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra FT Klima AS (klagesaksnr. 21/7924).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen ble opprinnelig behandlet i nemndsmøte 03.12.2021, der det ble besluttet at direktoratet skulle foreta nærmere undersøkelser jf. forvaltningsloven (fvl.) §33. Direktoratet har på bakgrunn av ny informasjon i saken tatt en ny gjennomgang, og fremlegger saken for Klagenemnda for sentral godkjenning for fornyet vurdering.

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 04.11.2021 ble vedtak av 29.10.2021 påklaget av foretaket ved Fredrik Thorbjørnsen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Avslag på søknad om sentral godkjenning

Direktoratet for byggkvalitet mottok 26.08.2021 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 29.10.2021 avsto direktoratet søknaden.

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Klage på vedtak om sentral godkjenning

Foretaket påklagde vedtaket 04.11.2021. Foretakets anførsler følger senere i saksfremlegget.

Oversendelse av saksfremlegg til klagenemnda for sentral godkjenning

Direktoratet oversendte kopi av saksfremlegget til behandling av Klagenemnda for sentral godkjenning i møte 03.12.2021, til foretaket 24.11.2021. Foretaket ble samtidig informert om muligheten til å komme med kommentarer til saksfremlegget, med beskjed om at eventuelle kommentarer ville oversendes klagenemnda.

Foretakets kommentar til saksfremlegget

Foretaket sendte 27.11.2021 inn kommentar til saksfremlegget der det blant annet ble informert om at faglig leders lærlingperiode og etterfølgende fagbrev var gjennomført innen ventilasjonsfaget. Videre ble det informert om at fagprøven besto i å koble et komplett ventilasjonsanlegg for næringsbygg, med igangkjøring og innregulering.

Behandling av klagesaken i nemndsmøte 03.12.2021 med forespørsel om ytterligere dokumentasjon fra foretaket

Klagen ble behandlet av Klagenemnda for sentral godkjenning i møte av 03.12.2021. Da det ikke forelå dokumentasjon på tittel og innhold av fagprøven, kunne ikke klagenemnda treffe en avgjørelse i saken, og direktoratet ble derfor pålagt å foreta nærmere undersøkelser før endelig avgjørelse kunne tas, i henhold til forvaltningsloven §33.

Direktoratet ba derfor i brev datert 07.12.2021 om dokumentasjon på fagprøvens tittel og innhold. Foretaket besvarte denne henvendelsen med etterspurt dokumentasjon 03.01.2022.

Direktoratet har på bakgrunn av det ovennevnte tatt en ny gjennomgang av saken.

Generelle opplysninger om foretaket

FT Klima AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 5 inntektsmottakere og ligger i Sandefjord kommune. Fredrik Thorbjørnsen er daglig leder. Han har fagbrev som automatiker fra 1999.

Foretaket har sin virksomhet innen konsulent og rådgivertjenester innen energi, ventilasjon, kjøling og varme, samt service og montasje. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.129 Annen teknisk konsulentvirksomhet.

Saksgang

26.08.2021 Søknad

29.10.2021 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

04.11.2021 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

24.11.2021 Saksfremlegg oversendt Klagenemnda for sentral godkjenning med kopi til foretaket

27.11.2021 Mottatt kommentar til saksfremlegget

03.12.2021 Behandling av klagen i nemndsmøte der direktoratet blir pålagt å foreta nærmere undersøkelser

07.11.2021 Forespørsel om ytterligere dokumentasjon

03.01.2022 Mottatt tilleggsinformasjon

Foretakets anførsler

Foretaket v/Fredrik Thorbjørnsen skriver i klagebrevet at de ønsker å klage på avgjørelsen om at fagbrev som automatiker ikke er tilstrekkelig relevant for området utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner.

Det anføres at utdanningen som automatiker generelt er en bred og nokså tverrfaglig utdanning som har hovedvekt på prosess og elektriske anlegg, og at det er stor bredde i prosessforståelse, regulering og styring. Det informeres også om at en andel av utdanningen

er mekanisk prosessering og arbeid. Thorbjørnsen skriver også i klagen at han er sikker på at utdanning i automatikerfaget er minst like relevant for ventilasjonsfag som de øvrige utdanningene som er nevnt som relevante.

For en fullstendig fremstilling av foretakets anførsler vises det til klagen i sin helhet, og forrige saksfremlegg av 24.11.2021.

I foretakets kommentar til saksfremlegget skriver foretaket som nevnt at faglig leders lærlingperiode og etterfølgende fagbrev var gjennomført innen ventilasjonsfaget, og at fagprøven besto i å koble et komplett ventilasjonsanlegg for næringsbygg, med igangkjøring og innregulering. Thorbjørnsen stiller seg derfor undrende til at hans fagbrev tilsidesettes og ses som mindreverdige på bakgrunn av en generell vurdering av fagbrevet. Det henvises for øvrig til kommentaren.

Foretaket sendte også inn dokumentasjon på fagprøvens tittel og innhold 03.01.2022, se vedlegg 8.

Vurdering

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag-/svennebrev eller tilsvarende, med tilhørende to års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev i ventilasjon- og blikkenslagerfaget eller fagbrev i kulde- og varmepumpemontørfaget.

Foretaket har vist til fagbrev i som automatiker fra 1999 tilhørende Fredrik Thorbjørnsen. Fagbrev oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå. Spørsmålet blir derfor om utdanningen er tilstrekkelig relevant for utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner.

Ved vurderingen av om utdanning anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende

ventilasjon- og klimainstallasjoner, herunder installasjon av komplett balansert ventilasjonsanlegg med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner inklusiv lyd- og brannisolering, og brannetting av kanalføringer gjennom brann- og lydskiller. Tilkobling og montering av kjølekomponenter i kjøleaggregater inngår også i oppgaven.

Tiltaksklasse 1 omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av en eller flere eksisterende installasjoner med liten kompleksitet eller med små konsekvenser ved feil for inneklimaet. Oppgaven omfatter små ventilasjonsanlegg dimensjonert for luftmengder inntil 2 000 m³/h og røykventilasjonsanlegg i brannklasse 1.

Eksempler på installasjoner i tiltaksklasse 1 kan være ventilasjons- og klimainstallasjoner i enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus, mindre bygninger for publikum og arbeidsbygninger, og andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav r og tilhørende veiledning.

For at en utdanning skal anses som relevant for dette godkjenningssområdet er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i relevante fag innen ventilasjonsteknikk, herunder opplæring i fagområder knyttet til ventilasjonsanlegg og kjøle- og oppvarmingssystemer.

Automatiseringsfaget omfatter drift, vedlikehold og montasje av automatiserte systemer for kontroll, styring og regulering av automatiserte produksjonsprosesser og elektromekaniske systemer. Læreplanen for automatiseringsfaget viser at kompetansemålene blant annet inneholder arbeid på automatiserte anlegg, planlegging, programmering, montering og idriftsetting av programmerbare styresystemer, i tillegg til å bruke gjeldende regelverk og normer for elektriske installasjoner på maskiner og elektroniske kommunikasjonssystemer. Kompetansemålene inkluderer også planlegging av arbeidsoppgaver, valg av materialer, tilvirking og montering av mekaniske elementer, produkter og sammenføring, samt elektrisk installasjon og vedlikehold av automatiserte og industrielle elektriske anlegg.

Foretaket anfører som nevnt at utdanning som blikkenslager ikke kan ses å være mer relevant enn utdanning som automatiker. Etter deres oppfatning er det heller ikke noe i kuldemontørfaget som er nærmere knyttet til ventilasjon enn det er for automatikere.

Til dette bemerker direktoratet at til forskjell fra utdanning i automatiseringsfaget, inneholder utdanning i ventilasjons- og blikkenslagerfaget blant annet opplæring i ulike ventilasjonssystemer, styring, oppstart, drift og vedlikehold av ventilasjonsanlegg, utarbeidelse og montering av kanalnett, kanaldetaljer og komponenter, utførelse av gjennomføringer på tak og vegg, brannsikring og brannetting av gjennomføringer for kanalanlegg, og å bruke ulike isolasjonstyper mot kulde, varme og lyd.

For kulde- og varmepumpemontørfaget fremgår det av læreplanen at utdanningen inneholder opplæring i blant annet planlegging, montering, idriftsetting, vedlikehold og

inngrep av kulde- og varmepumpeanlegg, med tilhørende komponenter og røropplegg. I tillegg skal fullført utdanning gi kompetanse på kulde- og varmepumpeteknikk i sammensatte løsninger og valg av energieffektive og bærekraftige kulde- og varmetekniske løsninger.

Direktoratet finner at fagbrev i automatiseringsfaget og dets innhold innehar elementer som kan være relevante for det påklagede godkjenningssområdet, men direktoratet kan ikke se at utdanningen innehar tilstrekkelig faglig bredde og dybde knyttet til ventilasjonsanlegg eller kjøle- og oppvarmingssystemer.

Foretaket har i denne saken i tillegg lagt ved dokumentasjon på fagprøven til Thorbjørnsen som omhandlet montering av nytt luftbehandlingsanlegg. Det fremgår at dette besto av å montere anleggets følere, spjeldmotorer og trykkvakter, trekke alle kabler i anlegget, fra måleutstyr og motorer til styretavle. Videre fremgår det at alle kablene skulle termineres i styretavlen, og at kabler og ledere skulle merkes ute i anlegg og i styretavle. Montasjen skulle videre utføres etter gjeldende elektriske forskrifter. Kandidaten skulle avslutningsvis kjøre i gang anlegget, teste alle funksjoner og justere regulatorparameterne, og rette eventuelle feil.

Det fremgår videre av innsendt dokumentasjon at pensum omfattet definisjon av inneklimateknikk, luftbehandling (spjeld, varming, kjøling, fuktig, kondensering), forrigling (sikring) av anlegg med vannbåren varme og el.varme, varmegjenvinning, bruk av Mollier's diagram for fuktig luft (varming, kjøling, avfukting/fukting) og kjøle- og varmepumpeprosessen.

Etter en konkret helhetsvurdering gjort på bakgrunn av innholdet i Thorbjørnsens fagprøve sammenholdt med utdanningens innhold for øvrig, finner direktoratet at utdanningen gir nok dybdekunnskap innen fagområdet til at den vurderes som tilstrekkelig relevant for utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Godkjenningssområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav r med tilhørende veiledning.

Fagområdet omfatter installasjon av komplett balansert ventilasjonsanlegg med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner inklusiv lyd- og brannisolering, og branntetting av kanalføringer gjennom brann- og lydskiller. Tilkobling og montering av kjølekomponenter i kjøleaggregater inngår i oppgaven. Tilkobling av varme- og kjølebatterier omfattes av godkjenningssområdet utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner.

Godkjenningssområdet i tiltaksklasse 1 omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av en eller flere eksisterende installasjoner med liten kompleksitet eller med små konsekvenser

ved feil for inneklimate. Oppgaven omfatter små ventilasjonsanlegg dimensjonert for luftmengder inntil 2 000 m³/h og røykventilasjonsanlegg i brannklasse 1.

Eksempler på installasjoner i tiltaksklasse 1 kan være ventilasjons- og klimainstallasjoner i:

- enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus,
- mindre bygninger for publikum og arbeidsbygninger,
- andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet.

Foretaket har i søknaden sendt inn tre referanseprosjekter med gitt ferdigattest i perioden 2015-2021. Prosjektene omhandler opplegging av komplett nytt sprednett og avtrekk fra storkjøkken i tidligere butikklokale, med innregulering av luftmengder, installasjon av luftbehandlingsanlegg i enebolig over tre plan med igangkjøring og innregulering av luftmengder, samt installasjon av nytt ventilasjonsanlegg og varmepumpe i barnehage.

Direktoratet vurderer denne praksisen til å være relevant for godkjenningsområdet.

Kravet til praksis er dermed oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at FT Klima AS har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av ventilasjons- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen kan tas til følge, og at opprinnelig vedtak av 29.10.2021 kan omgjøres.»

Sak 4/22 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Ark. Atle Dahl AS (klagesaksnr. 21/8503).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1

I brev datert 24.11.2021 ble vedtak av 03.11.2021 påklaget ved Atle Dahl. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 21.10.2021 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 03.11.2021 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Søker i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1

Avslaget for godkjenningsområdet søker i tiltaksklasse 2 ble begrunnet med at foretaket ikke dokumenterte nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3 med tilhørende veiledning. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Avslaget for godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1 ble begrunnet med at foretaket ikke dokumenterte tilstrekkelig relevant utdanning, jf. SAK10 §§ 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Godkjenningsområdet ble tidligere innvilget med bakgrunn i overgangsordningen, men utdanningen ble i søknadsomgangen funnet som ikke tilstrekkelig relevant. Det ble også bemerket i vedtaket at overgangsbestemmelsen ikke kommer til anvendelse i de tilfellene det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, jf. SAK10 § 20-3 med tilhørende veiledning.

Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Ark. Atle Dahl AS fikk sentral godkjenning første gang i 2012. I perioden 09.07.2012 – 02.11.2021 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene søker i tiltaksklasse 1, overordnet ansvar for prosjektering i tiltaksklasse 1 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1. Fra 2018 – 2021 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene søker i tiltaksklasse 1 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 2 inntektsmottakere og ligger i Drammen kommune. Atle Dahl er daglig leder. Han har utdanning som teknisk tegneassistent ved Laksevåg yrkesskole i 1970. Som autodidakt (en person som er selvlært eller utdannet på egen hånd) har han hatt opplæring i flere arkitektforetak: Arkitekt Halfdan Wiberg (fra 1982-1987), Arcasa Arkitekter (fra 1994-1997) og Arkitektkompaniet (fra 1998-2005). Atle Dahl ble godkjent som medlem av Norske Arkitekters Landsforbund (NAL) i 2016.

Foretaket har sin virksomhet innen arkitekttjenester, takseringstjenester og prosjekteringstjenester. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.112 Arkitekttjenester vedrørende byggverk.

Saksgang

21.10.2021 Søknad

03.11.2021 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

24.11.2021 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved Atle Dahl anfører at han har dokumentert en autodidakt-opplæring som enklest kan forklares som en lærling-situasjon, der en under oppfølging og veiledning av mentor får opplæring med prosjektering av arkitektur, design, detaljering, oppfølging av arbeider på byggeplass, deltakelse på møter, kontroll av økonomi samt avslutning med ferdigstilling av prosjekter. Han skriver videre at dette var grunnlag for å søke NAL om godkjenning. Han mener, siden han ble godkjent som MNAL-arkitekt 14. mars 2016, at denne tittelen kan kvalifiseres til masterutdanning. Sammen med praksisen han viser til, konkluderer han at hans kompetanse oppfyller høyt over krav som stilles i SAK10 §§ 11,2, 11-3 og 11-5.

På dette grunnlaget ber foretaket om at søknaden vurderes på nytt.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningssområdene søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningssområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningssområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Søker i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng, eller tilsvarende, med tilhørende seks års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Foretaket har dokumentert at Atle Dahl har utdanning som teknisk tegneassistent ved Laksevåg yrkesskole i 1970. Denne utdanningen oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for ansvarlig søker i tiltaksklasse 2.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker likevel kort at foretaket har vist til noen referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet, men at det ikke er anledning til å la praksis veie opp for manglende utdanningsnivå.

Vedrørende overgangsordningen

Til opplysning kommer ikke overgangsbestemmelsen til anvendelse når det gjelder godkjenningsområdet søker i tiltaksklasse 2. Overgangsbestemmelsen gjelder kun foretak som søker fornyelse av sentral godkjenning som vurderes på grunnlag av de mer lempede kvalifikasjonskrav som gjaldt før 1. januar 2016. Dette betyr at foretak kan få fornyet sin sentrale godkjenning på bakgrunn av langvarig praksis til tross for at kravet til utdanningsnivå ikke er oppfylt, jf. SAK10 § 20-3 med tilhørende veiledning.

Foretaket har ikke hatt godkjenningsområdet søker i tiltaksklasse 2 tidligere og godkjenningsområdet ble derfor vurdert etter de absolutte kravene til utdanningsnivå som følger av SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng, eller tilsvarende, med tilhørende fire års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev som tømrer eller høyere fagskolegrad innen bygg eller bachelorgrad med relevante fag innen arkitektur.

Foretaket har dokumentert at» Atle «Dahl har utdanning som teknisk tegneassistent ved Laksevåg yrkesskole i 1970. Denne utdanningen oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdet det søkes om. Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Arkitekturprosjektering av bygninger, anlegg eller konstruksjoner omfatter arkitektonisk utforming av nytt eller endring av eksisterende tiltak, hvor krav til visuelle kvaliteter, funksjonelle og miljømessige forhold, samt byggverkets kompleksitet og/eller tilpasningsbehov til omgivelser er avgjørende for fastsettelse av tiltaksklasse.

Oppgaven omfatter også utarbeidelse av situasjonsplan med plassering av tiltaket på tomta, og prosjektering av utomhusarealer herunder veg og parkeringsplass, samt universell utforming (UU) av utomhusområder og planløsning i bygget, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a med tilhørende veiledning.

Godkjenningssområdet i tiltaksklasse 1 omfatter arkitektonisk utforming av nytt eller endring av eksisterende tiltak med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet. Gjelder bygninger inntil 500 m² BRA, og større industri eller lagerbygg med enkel planløsning. Godkjenningssområdet omfatter også endringer i eksisterende byggverk der byggverket i seg selv ikke representerer stor arkitektonisk verdi.

Eksempler på arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 1 kan være:

- enebolig, tomannsbolig og lignende mindre bygninger,
- endringer i eksisterende byggverk med små følger for arkitektonisk utforming,
- utendørsribuner, små bruer og tårn.

Ved vurderingen av om en utdanning anses relevant for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1, vil det være avgjørende hvorvidt utdanningen innehar elementer knyttet til både funksjon og design, herunder estetisk planlegging og utforming.

Utdanning som teknisk tegneassistent/teknisk tegner har tradisjonelt rettet seg mot å lage tekniske arbeidstegninger for bygg, maskiner og anleggsprosjekter eller kart, illustrasjoner og 3D-modeller. Disse utarbeides normalt etter informasjon fra fagspesialister som for eksempel ingeniører og arkitekter.

Utdanning som arkitekt retter seg til forskjell fra dette, mot evnen til å vurdere design og arkitektur i et samfunnsperspektiv, hvor planlegging av bygninger, byggeteknikk, utseende, miljø og kultur står sentralt.

Etter direktoratets vurdering innehar ikke utdanningen som teknisk tegneassistent tilstrekkelig faglig bredde og dybde til å gjenspeile det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver. Kravet til tilstrekkelig relevant utdanning er dermed ikke oppfylt.

Klagenemnda for sentral godkjenning har tidligere stadfestet lignende relevansvurdering av utdanning som teknisk tegner/arkitektassistent, jf. blant annet nemndssak 85/19, 38/20 og 49/21.

Når det gjelder autodidakt-opplæring, vil direktoratet bemerke at for søknad om sentral godkjenning er det formell utdanning som skal legges til grunn ved vurdering av utdanning, jf. SAK10 § 11-3 veiledning til første ledd. Når direktoratet vurderer utdanning for å fastsette utdanningsnivå er det offentlig godkjent utdanning som gjelder; det vil si skole eller utdanning som gir vitnemål eller kompetansebevis fra offentlig godkjent utdanningsinstitusjon. Denne opplæringen kan således ikke danne grunnlag for en sentral godkjenning.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

NAL-medlemskap

Foretaket har i klagen anført at Atle Dahl siden 2016 har vært medlem av NAL etter ordningen for diverse utdanning/praksis på lik linje med sivilarkitekter fra universiteter.

Til dette vil direktoratet bemerke at medlemskap i privat organisasjon ikke kan sidestilles med formell, relevant utdanning på tilstrekkelig nivå. Private organisasjoner kan selv utforme egne krav for opptak, samt gjøre unntak fra disse. Kravene til utdanning for sentral godkjenning fremgår av SAK10. Direktoratet må ved behandling av søknader om sentral godkjenning forholde seg til de fastsatte utdanningsnivåene og kravene som følger av SAK10 for de enkelte funksjoner og tiltaksklasser. Foretaket som søker om sentral godkjenning må dermed dokumentere at de oppfyller kravene til utdanning i SAK10, uavhengig av medlemskap i private organisasjoner.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker likevel kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet, men at det ikke er anledning til å la praksis veie opp for manglende relevant utdanning eller manglende utdanningsnivå.

Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom praksisen det er vist til ikke bygger på relevant utdanning på tilstrekkelig nivå, vil heller ikke den tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet.

Vedrørende tidligere godkjenning

Direktoratet har merket seg at foretaket har hatt sentral godkjenning for det påklagede godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1 tidligere. Direktoratet bemerker kort at ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning må foretaket dokumentere at det oppfyller de kravene som gjelder på fornyelsestidspunktet, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er således ingen automatikk i at foretaket får fornyet samtlige godkjenningsområder. Hertil kommer også at relevansvurderingen av utdanning har blitt noe strengere de siste årene. Vi har foretatt en ny vurdering av innholdet i utdanningen opp mot det påklagede godkjenningsområdet, og finner ikke at de gjenspeiler godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Direktoratet vurderer dermed ikke utdanningen, samlet sett, som tilstrekkelig relevant.

Direktoratet vil presisere at foretakets praksis på ingen måte underkjennes og vil informere om at kommunen kan godkjenne at krav til utdanning reduseres for ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 ved relevant praksis av lengre varighet, jf. SAK10 § 11-4 veiledning til sjette ledd bokstav b. Direktoratet har ikke samme mulighet.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Ark. Atle Dahl AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene søker i tiltaksklasse 2 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 5/22 Klage på vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning fra Finurlig Bygg og Renovering AS (klagesaksnr. 21/8655).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder tilbaketrekking av sentral godkjenning etter dokumenttilsyn for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

I brev datert 25.11.2021 ble vedtak av 11.11.2021 påklaget av foretaket ved daglig leder Even Govind. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet startet dokumenttilsyn med foretaket med oppstart 06.09.2021. Tilsynet var basert på et tilfeldig utvalg. Temaet for tilsynet var utvalgte deler av foretakets rutiner for kvalitetssikring etter byggesaksforskriften (SAK10) kapittel 10, herunder rutine og dokumentasjon på kvalitetssikring av utførelse, rutine og dokumentasjon på vurdering og styring av tilknyttede foretak, samt rutine og dokumentasjon på avviksbehandling.

I tilsvaret av 30.09.2021 sendte foretaket inn dokumentasjon på etterspurte kvalitetssikringsrutiner. Det vises til innsendte dokumenter for en fullstendig oversikt.

I varsel om tilbaketrekking av sentral godkjenning, datert 08.10.2021, ble det vist til følgende avvik:

- Foretaket hadde ikke vist til tilstrekkelig dokumentasjon på kvalitetssikring av egen utførelse, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b, jf. § 12-4 bokstav a med tilhørende veiledning. Det var sendt inn diverse sjekklister fra to tiltak, herunder Blindheimsvegen 53 og Brosundet, men det var ikke ført inn på sjekklistene hva som hadde vært produksjonsgrunnlaget for arbeidene, og som tiltaket er kvalitetssikret etter. Plantegninger for Blindheimsvegen 53 er merket med "Under arbeid". Det ble i varselet bemerket at tegninger som benyttes for utførelse skal være endelige, og at det er det utførende foretaks ansvar i byggesaken å sørge for at produksjonsgrunnlaget er tilfredsstillende. Alle sjekklistene fra Brosundet, og den

ene sjekklister fra Blindheimsvegen 53, er datert 30.09.2021, som er samme dag som foretaket sendte inn etterspurte dokumenter til direktoratet. Det ble bemerket at dette indikerer at det ikke er gjennomført en reell kvalitetssikring, kun en utfylling av sjekklister for tilsynets skyld, og at manglende gjennomført kvalitetssikring anses som et alvorlig avvik.

- Foretakets rutine og dokumentasjon for vurdering og styring av tilknyttede foretak som jobber på Finurlig Bygg og Renovering AS sin ansvarsrett ble ansett som mangelfull, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav c med tilhørende veiledning. Foretaket hadde sendt inn en prosedyre der det fremgikk at alle underleverandører skulle kvalitetssjekkes for å sørge for at de har den nødvendige kompetansen, og at egenerklæring ved bruk av underentreprenører skal brukes i slike tilfeller. Det ble i varselet påpekt at dette var mangelfullt da det er foretaket selv, som leier inn underentreprenører som i forkant av kontrahering skal foreta vurdering av kvalifikasjoner, og at egenerklæring ved bruk av underentreprenører ikke var egnet til dette.

Avvik er i varselet om tilbaketrekking definert som manglende oppfyllelse av bestemte krav gitt eller i medhold av plan- og bygningsloven (pbl.) Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningslovgivningen og når foretaket ikke lenger oppfyller kravene som stilles for å inneha sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a og b. I den nærmere vurderingen ble det vist til at fravær eller svikt i kvalitetssikringen, og manglende eller mangelfulle kvalitetssikringsrutiner, er å anse som alvorlige overtredelser, jf. SAK10 § 13-6 andre ledd og tilhørende veiledning.

Det ble i direktoratets vurdering vist til at foretaket, ved søknad om sentral godkjenning, har erklært at det har kvalitetssikringsrutiner som oppfyller kravene i plan- og bygningsloven, jf. SAK10 kapittel 10. Videre fremgår det at vurdering av innsendt dokumentasjon viser at foretaket ikke i tilstrekkelig grad har dokumentert at det kvalitetssikrer sin utførelse, som beskrevet i egne rutiner.

Foretaket, ved Even Govind, kommenterte varselet om tilbaketrekking av sentral godkjenning i brev av 23.10.2021. Foretaket skriver i brevet at de ønsker å benytte seg av retten til å uttale seg.

Til det første avviket, vedrørende mangelfull dokumentasjon på kvalitetssikring av egen utførelse, skriver foretaket at det er riktig at de har hatt mangelfulle rutiner når det gjelder å benytte seg av styringssystemet slik som det burde gjøres. Videre skriver foretaket, v/Govind, at han har en jobb å gjøre med å forbedre sine rutiner og med opplæring av ansatte, men presiserer at det ikke er mye som skal til i og med at samtlige ansatte har verktøyet tilgjengelig på telefon. Videre fremgår det at Govind, frem til tilsynet, har vært i den tro at dokumenteringen foretaket har foretatt seg har vært tilstrekkelig. Etter å ha satt seg mer inn i byggesaksforskriften, og hatt en utvidet gjennomgang av internkontrollen sammen med

kontaktpersoner fra internsikring mm. har han imidlertid fått en større forståelse, og at han på bakgrunn av dette skal videreformidle dette til sine ansatte og lage nye rutiner for hva som skal dokumenteres og påse at dette opprettholdes som gode rutiner.

Når det gjelder de mangelfulle tegningsvedleggene forklarer foretaket at dette skyldes mangel på teknisk kompetanse, og at foretaket som en følge av dette, ikke hadde fått tilgang på de siste reviderte tegningene digitalt. Govind presiserer i kommentaren at han skal finne en løsning på dette.

Til det andre avviket, vedrørende mangelfull rutine og dokumentasjon for vurdering og styring av innleide foretak som jobber på foretakets ansvarsrett, innrømmer Govind at foretaket ikke tidligere har gjennomført kontroll av utførende foretak som de har leid inn til bistand i byggeprosjekter, da de ikke var klar over at dette er påkrevd. Videre skriver foretaket at dette er noe de ikke fikk satt i gang med før etter oppstart av dokumenttilsynet, men at dette nå er tatt i bruk. Foretaket skriver også at det aldri har vært et ønske eller mål å være totalentreprenør, og at de primært selger eget arbeid, men at de av og til leier inn andre tjenester for bistand.

Avslutningsvis skriver foretaket at de har full forståelse for at direktoratet vurderer avvikene som en alvorlig overtredelse, men håper at direktoratet kan vurdere med skjønn og gi foretaket en mulighet til å vise at de kan overholde kravene som stilles fremover ved hjelp av et nytt tilsyn på et senere tidspunkt. De skriver også at de allerede har mange gode rutiner på plass og at det ikke er mye som skal til før de oppfyller resten av det som kreves.

I vedtak av 11.11.2021 ble foretakets sentrale godkjenning trukket tilbake. Det ble vist til at foretaket hadde brutt med vilkårene for sentral godkjenning ved at det ikke i tilstrekkelig grad hadde dokumentert egen kvalitetssikring.

I den nærmere begrunnelsen for tilbaketrekkingen ble det understreket at fravær eller svikt i kvalitetssikringen, og manglende rutiner, er å anse som alvorlige overtredelser. Det ble også bemerket at foretakets kommentar av 23.10.2021 bekrefter at foretaket ikke har hatt en tilfredsstillende praksis angående egen kvalitetssikring. Videre er det i vedtaket vist til at foretaket ikke har sendt inn eksempler på nye sjekklister som kunne ha endret direktoratets konklusjon om at foretaket ikke har gjennomført en tilstrekkelig kvalitetssikring av egen utførelse.

På bakgrunn av dette vurderte direktoratet at sanksjonen i form av tilbaketrekking sto i rimelig forhold til at foretaket ikke har dokumentert at det gjennomfører tilstrekkelig kvalitetssikring av egen utførelse.

Generelle opplysninger om foretaket

Finurlig Bygg og Renovering AS fikk sentral godkjenning første gang 29.04.2016. I perioden 05.04.2019 og frem til vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning 11.11.2021 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 13 inntektsmottakere og ligger i Ålesund kommune i Møre og Romsdal fylke. Even Govind er daglig leder. Han har mesterbrev som bygg-/tømrmester fra 2015, og svennebrev i tømrerfaget fra 2006.

Foretaket har sin virksomhet innen tømring, husbygging, montering, asbestsanering og stilasrigging, samt bygging av våtrom. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 41.200 Oppføring av bygninger.

Saksgang

06.09.2021 Direktoratet startet opp dokumenttilsyn.

30.09.2021 Foretaket besvarte henvendelsen om dokumenttilsyn.

08.10.2021 Direktoratet varslet tilbaketrekking av sentral godkjenning.

23.10.2021 Foretaket kommenterte varselet om tilbaketrekking.

11.11.2021 Direktoratet vedtok tilbaketrekking av sentral godkjenning.

25.11.2021 Foretaket påklaget vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning.

03.12.2021 Direktoratet sendte foreløpig svar og vurdering av klagen

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de ønsker å klage på vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning på bakgrunn av saksbehandling etter forvaltningsloven (fvl.) § 11 som omhandler forvaltningsorganets plikt til å gi veiledning. Foretaket skriver at de har blitt fratatt en sentral godkjenning som foretaket er avhengig av for å kunne fortsette driften som tidligere.

Videre anføres det at direktoratet ikke har gitt foretaket konkret veiledning etter at foretaket selv påpekte og innrømmet mangler i tidligere korrespondanse, og at de mener at direktoratet ikke har brukt skjønn i sin vurdering. Foretaket viser i denne sammenheng til at direktoratets rolle er å vise vei til gode bygg og omgivelser, og at de sammen med de som bygger, andre myndigheter og fagmiljøer skal utvikle og formidle kunnskap, byggeregler og prosesser som fremmer god byggkvalitet. Foretaket mener at direktoratet ikke lever opp til denne forventingen da de ikke har fått god nok veiledning, og at deres oppfatning er at de er overlatt til seg selv for å lære og forstå dette, og at det ikke ligger i byggfaglig utdanning å kunne disse reglene.

Foretaket anfører videre at direktoratets praksis med å inndra en sentral godkjenning uten bruk av skjønn, veiledning eller prøvetid er å anse som urimelig, og at det kan være årsak til at foretaket må si opp ansatte.

Det bemerkes også i klagebrevet at direktoratet har bedt foretaket om å redegjøre for egen praksis med kvalitetssikring uten å gi grunnlaget for denne forespørselen, og stiller derfor spørsmål ved hvorfor akkurat Finurlig Bygg og Renovering har blitt bedt om å fremlegge disse dokumentene. Foretaket mener at direktoratet ikke har oppgitt årsak og hjemmel i lov for denne forespørselen.

Foretaket ba også, i klagebrevet, om å få oversendt alle dokumenter direktoratet har om foretaket, og fullt innsyn i saksgang, herunder direktoratets prosedyrer for sammenligning. Bakgrunnen for dette var at foretaket ikke anså saken som godt nok opplyst til at vedtak kunne treffes etter fvl. § 17, og påpekte at foretaket fikk retten til å uttale seg, men at direktoratet fattet vedtak uten veiledning og dialog om utfall etter uttalelse.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder tilbaketrekking av foretakets sentrale godkjenning.

Generelt om kravet til kvalitetssikringsrutiner

Foretak som søker sentral godkjenning for ansvarsrett skal ha kvalitetssikringsrutiner innenfor eget godkjenningsområde som sikrer etterlevelse av krav gitt i eller med hjemmel i pbl., jf. SAK10 § 10-1 andre ledd.

En kvalitetssikringsrutine er en prosedyre som beskriver hvordan foretaket vil sikre ivaretagelse av ansvar, plikter, oppgaver og etterlevelse av regelverk. Rutinen skal beskrive formål, hva som skal gjøres eller oppnås ved å følge rutinen, hvem som utfører eller har ansvar for gjennomføring av rutinen, når rutinen skal gjennomføres og hvilke underliggende dokumenter (som maler, sjekklister etc.) som er knyttet til rutinen. Kvalitetssikringsrutinene skal være skriftlig nedfelt, gjenspeile foretakets praksis og ikke være mer omfattende enn nødvendig, jf. SAK10 § 10-1 og innledningen til veiledningen.

Ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett skal foretaket skriftlig og på en oversiktlig måte dokumentere at det oppfyller krav til kvalitetssikringsrutiner som angitt i SAK10 § 10-1 andre ledd. Dokumentasjonen kan kreves fremlagt i en nærmere angitt form som viser hvordan kravene er ivaretatt, jf. SAK10 § 5-1 tredje ledd, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd. Gjennom elektronisk innsending av søknad om sentral godkjenning vil foretaket måtte erklære at det har kvalitetssikringsrutiner som ivaretar krav i plan- og bygningslovgivningen og er tilpasset foretaket og de godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for.

Direktoratet for byggkvalitet fører tilsyn med sentralt godkjente foretak og kan i den forbindelse kreve fremlagt dokumentasjon på at kravet til kvalitetssikringsrutiner er oppfylt, jf. SAK10 § 13-1 andre ledd og tilhørende veiledning. Dokumentasjonen kan også kreves fremlagt av Klagenemnda for sentral godkjenning. Tilsyn med foretakene er basert på tilfeldig utvelgelse eller etter innrapporteringer blant annet fra kommuner. En eventuell advarsel ved et tilsyn vil bli tatt med i vurderingen av foretakets søknad om fornyelse av sentral godkjenning.

Det er ikke tilstrekkelig å vise til at foretaket har rutiner som nevnt ovenfor, da det også må dokumenteres at rutinene er i aktiv bruk, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd og tilhørende veiledning. Kravet om at rutinene faktisk er i bruk følger også av lovens forarbeider hvor det fremgår at «Krav til rutiner innebærer i tillegg til at foretakene skal ha kvalitetssystem som ivaretar kravene også at de skal vise at systemene er i bruk.», jf. Ot.prp.nr.45 (2007-2008) s. 328.

Foretakets rutiner skal være tilpasset de godkjenningssområdene foretaket har eller søker sentral godkjenning for, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd og tilhørende veiledning. Omfanget av rutinene kan differensieres etter foretakets størrelse, fagområder og de tiltaksklasser foretaket arbeider innenfor, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd og tilhørende veiledning.

Kravene til kvalitetssikringsrutiner er kumulative. Det vil si at samtlige rutiner må være på plass for at kravet til kvalitetssikringsrutiner skal være oppfylt.

Forholdet til forvaltningslovens §§ 11 og 17

Finurlig Bygg og Renovering AS anfører i klagen at direktoratet ikke har overholdt sin veiledningsplikt etter fvl. § 11, og at saken derfor ikke er godt nok opplyst, jf. fvl. § 17. Foretaket viser, som tidligere nevnt, til at de anser det som helt urimelig at direktoratet har trukket tilbake foretakets sentrale godkjenning uten bruk av skjønn, veiledning og prøvetid. Foretaket ba i denne sammenheng om innsyn i direktoratets prosedyrer for saksgang for sammenligning. Direktoratet av slo denne innsynsbegjæringen i e-post av 03.12.2021, da dette er interne dokumenter og dermed unntatt fra innsyn, jf. offentlighetsloven (offl.) § 14 første ledd, det henvises til vedlegg 7 for fullstendig fremstilling.

Forvaltningens utrednings - og informasjonsplikt innebærer at forvaltningen har en overordnet plikt til å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. fvl. § 17 første ledd.

På tidspunktet for søknad om sentral godkjenning har Finurlig Bygg og Renovering AS selv erklært å ha slike rutiner som nevnt, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd. Rutinene skal være på plass gjennom hele perioden foretaket har sentral godkjenning, og skal som nevnt kunne legges frem for direktoratet på forespørsel. I brev av 06.09.2021 vedrørende oppstart av dokumenttilsynet ble det listet opp hvilke konkrete rutiner og hvilken dokumentasjon foretaket skulle sende inn til direktoratet. Foretaket fikk frist for innsendelse av opplysninger

til 01.10.2021. Foretaket ble derfor allerede på dette tidspunktet orientert om hva som var temaet for tilsynet, og hva som skulle dokumenteres.

Resterende saksgang er allerede gjennomgått, men direktoratet bemerker kort at direktoratet sendte varsel om tilbaketrekk av sentral godkjenning på bakgrunn av innsendt dokumentasjon, og begrunnet bakgrunnen for dette. Foretaket fikk også mulighet til å sende inn ytterligere opplysninger, dersom foretaket mente det var noe som ikke ble hensyntatt i varselet. Foretaket sendte inn kommentarer til varselet og avvikene 23.10.2021, der det blant annet ble skrevet at foretaket hadde forståelse for direktoratets vurdering, og hvor de ba direktoratet om å vurdere med skjønn. Direktoratet fattet så vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning 11.11.2021. Foretakets kommentarer til varselet ble også kommentert i vedtaket.

Når det gjelder foretakets anførsel om manglende bruk av skjønn og prøvetid fra direktoratet, bemerker direktoratet at den eneste sanksjonsmuligheten for direktoratet dersom et foretak ikke oppfylder kravene til kvalitetssikringsrutiner er å trekke tilbake foretakets sentrale godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 og tilhørende veiledning. Dette skyldes i hovedsak at den sentrale godkjenningsordningen er en frivillig ordning, og at det ikke er åpnet for andre type sanksjoner som for eksempel pålegg om retting.

Videre er det rutinene foretaket kan fremlegge på tidspunktet for tilsynet som er avgjørende for direktoratets vurdering av foretakets rutiner. Bakgrunnen for dette er at foretaket allerede ved søknad om sentral godkjenning har erklært å ha nødvendige rutiner på plass, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd og tilhørende veiledning. Ved et eventuelt tilsyn skal foretaket dermed kunne bekrefte å fortsatt ha slike rutiner. Direktoratet har på bakgrunn av dette ikke anledning til å legge vekt på eventuelle rutiner som kan fremvises i etterkant av tilsynet. Dersom foretaket ikke kan dokumentere at kravene til kvalitetssikringsrutiner er oppfylt, har direktoratet dermed plikt til å trekke foretakets sentrale godkjenning, jf. § 13-6 første ledd og tilhørende veiledning.

Det opplyses også at foretak, etter vedtak om tilbaketrekking, har mulighet til å sende inn ny søknad om sentral godkjenning. Ved innsending av ny søknad etter vedtak om tilbaketrekking skal det være dokumentert at det er foretatt gjennomgang av kvalitetssikringsrutiner og at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan - og bygningsloven, samt at kvalitetssikringsrutinene er i bruk, jf. SAK10 § 13-6 femte ledd og tilhørende veiledning.

Når det gjelder foretakets anførsel om at direktoratet ikke har overholdt sin veiledningsplikt etter fvl. § 11, og at saken derfor ikke er godt nok opplyst, jf. fvl. § 17, kan direktoratet etter dette ikke se at anførselen kan tas til følge.

Direktoratet vil derfor behandle klagesaken slik den nå foreligger.

Krav til kvalitetssikring av eget arbeid (SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b med tilhørende veiledning)

Krav i henhold til SAK10

Foretaket skal i henhold til SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a, og med tilhørende veiledning, ha rutiner for å identifisere, ivareta, herunder verifisere og dokumenter oppfyllelse av relevante krav gitt i eller med hjemmel i pbl. som gjelder foretakets godkjenningsområde, jf. SAK10 § 1-2 bokstav c, for å sikre at alle relevante krav og vilkår oppfylles i tiltaket. Videre skal foretaket også ha rutiner for å ivareta de plikter og oppgaver som følger av foretakets ansvar og funksjon, jf. SAK10 kap. 12.

Det forutsettes at foretaket med sentral godkjenning gjennomfører kvalitetssikring av eget arbeid i henhold til egne rutiner. Kvalitetssikringsrutinen skal beskrive hvordan kvalitetssikring av eget arbeid gjennomføres og hvordan kvalitetssikring dokumenteres. Det skal kunne legges frem dokumentasjon på at kvalitetssikring er gjennomført som beskrevet i foretakets rutiner.

Ansvarlig utførende skal blant annet sørge for at utførelsen er kvalitetssikret og i samsvar med produksjonsunderlaget, det vil si tillatelse, arbeidstegninger og andre detaljer som ligger til grunn for utførelsen. De skal også sørge for at eventuelle vilkår som følger av tillatelse eller særskilte krav til utførelsen gitt i eller med hjemmel i plan - og bygningsloven er oppfylt, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b, jf. § 12-4 bokstav a med tilhørende veiledning.

Foretakets dokumentasjon av utført kvalitetssikring av utførelse

Foretaket ble ved oppstart av tilsynet bedt om å sende inn kopi av foretakets skriftlige rutiner som beskriver hvordan de kvalitetssikrer egen utførelse. Videre ble det informert om at rutinen skal beskrive hvordan foretaket sikrer at utførelsen er i samsvar med produksjonsunderlaget, for eksempel tegninger og beskrivelser. Foretaket ble videre bedt om å sende inn dokumentasjon på utført kvalitetssikring av utførelsen, for eksempel kopi av utfylte sjekklister eller tilsvarende. Direktoratet ønsket eksempler fra to ulike tiltak, identifisert med type tiltak, kommunenavn og gårds- og bruksnummer.

Foretaket sendte inn prosedyre for kvalitetssikring samt diverse sjekklister fra to tiltak, Blindheimsvegen 53 og Brosundet. Det er på disse sjekklistene ikke ført inn hva som har vært produksjonsgrunnlaget for arbeidene og som tiltaket er kvalitetssikret etter, selv om det er avsatt plass for dette i sjekklistene. I foretakets egen rutine står det at: «Sjekklister skal være forankret i produksjonsunderlaget, og merket med tegningsnavn og revisjonsdato.» Da sjekklisten mangler sporbarhet er det ikke bekreftet at arbeidet er riktig utført i henhold til det spesifikke produksjonsgrunnlaget som var gjeldene når arbeidet ble utført. Foretaket har heller ikke dokumentert at de følger egen rutine.

Det fremgår også av innsendt dokumentasjon at plantegninger fra Blindheimvegen 53 er merket med «under arbeid». For at produksjonsgrunnlaget skal anses tilfredsstillende skal tegninger som benyttes for utførelse i utgangspunktet være endelige. Dersom det blir

foretatt revisjon av tegningene underveis i tiltaksperioden, er det viktig at tegningene inneholder informasjon om revisjon og hvilken dato de ble revidert. Det er videre det utførende foretaks ansvar å sørge for at produksjonsgrunnlaget er tilfredsstillende.

Videre er alle sjekklister fra Brosundet samt den ene sjekklisten fra Blindheimsvegen 53 datert 30.09.2021, som er samme dag som foretaket sendte inn etterspurte dokumenter til direktoratet. Dette indikerer at det ikke er gjennomført en reell kvalitetssikring, kun en utfylling av sjekklister for tilsynets skyld.

Da sjekklisten både mangler sporbarhet og det er antydninger til at det ikke er foretatt en reell kvalitetssikring i det ene tiltaket, er det ikke dokumentert ovenfor direktoratet at Finurlig Bygg og Renovering AS har foretatt tilstrekkelig kvalitetssikring. Det vises videre til at det, som tidligere nevnt, er det som blir fremlagt overfor direktoratet på tidspunktet for tilsynet som danner grunnlag for rapport og eventuelle sanksjoner i etterkant av tilsynet. Det er på bakgrunn av dette direktoratets vurdering at fremlagt dokumentasjon på gjennomført kvalitetssikring er mangelfull sett opp imot kravet i SAK10 § 10 - 1 andre ledd bokstav a og b.

Krav til kvalitetssikringsrutiner for å styre andre foretak som foretaket knytter til seg (SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav c med tilhørende veiledning)

Krav i henhold til SAK10

Foretaket skal i henhold til SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav c med tilhørende veiledning ha kvalitetssikringsrutiner som angir hva foretaket har kompetanse til å utføre med egne ansatte, innenfor godkjenningssområdet, før det må knytte til seg andre foretak, rutiner som sikrer at tilknyttede foretak har nødvendige kvalifikasjoner, samt rutiner som sikrer styring av tilknyttede foretak gjennom hele prosjektperioden.

Dersom det brukes underentreprenører skal disse også vurderes etter kravene i byggesaksforskriften, dette gjelder både krav til kvalifikasjoner og kvalitetssikringsrutiner. Det er det ansvarlige foretaket som plikter å sørge for at det brukes tilstrekkelig kompetanse i det aktuelle tiltaket, og som har ansvar for eventuelle underentreprenører som benyttes.

Foretaket skal også kunne synliggjøre avgrensning av eget arbeid, jf. SAK10 § 10 - 1 andre ledd bokstav c og tilhørende veiledning. Med dette menes det hva foretaket har kompetanse til å utføre med egne ansatte innenfor egne godkjenningssområder før det knytter til seg andre foretak.

Foretakets dokumentasjon for vurdering og styring av innleide foretak som jobber på Finurlig Bygg og Renovering sin ansvarsrett

Foretaket ble ved oppstart av tilsynet bedt om å sende inn kopi av foretakets skriftlige rutiner for hvordan det vurderer og styrer underentreprenører som arbeider under deres ansvarsrett, herunder hvordan foretaket sikrer at underentreprenører er kvalifisert for den jobben de skal gjøre og hvordan de skal styres i løpet av prosjektperioden.

Foretaket sendte inn et dokument ved navn «Prosedyre for styring av underleverandører». Det fremgår av prosedyren at alle underleverandører skal kvalitetssjekkes for å sørge for at de har den nødvendige kompetansen, og at egenerklæring ved bruk av underentreprenører skal brukes i slike tilfeller. Videre fremgår det av egenerklæringen at det er underentreprenøren selv som fyller ut egenerklæringen og leverer til Finurlig Bygg og Renovering AS før oppstart av arbeid.

Som nevnt ovenfor er det foretaket som leier inn underentreprenører, som plikter å sørge for at det benyttes tilstrekkelig kompetanse. Videre er det foretaket som knytter til seg foretak som har det fulle ansvaret for underentreprenørene som benyttes. Dette innebærer ansvar for både kvalifikasjoner og kvalitetssikringsrutiner. Det er derfor foretaket selv, Finurlig Bygg og Renovering AS, som i forkant av avtaleinngåelse med underentreprenører skal foreta en vurdering av innleid foretaks kvalifikasjoner, og som har ansvaret for at tilstrekkelige kvalifikasjoner er til stede.

Ved bruk av en slik egenerklæring som det er vist til i dokumenttilsynet, har ikke Finurlig Bygg og Renovering AS synliggjort at dette ansvaret er ivaretatt. Det er på bakgrunn av dette direktoratets vurdering at fremlagt rutine for styring av innleide foretak som jobber på deres ansvarsrett er mangelfull sett opp imot kravet som følger av SAK10 § 10-1 bokstav c med tilhørende veiledning.

Vurdering av alvorlig overtredelse

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningslovgivningen, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a. Bestemmelsen er en «skal» - regel, som gir direktoratet plikt til å trekke tilbake godkjenningen når ett av de to nevnte alternativene foreligger, jf. Ot.prp.nr.45 (2007 -2008) s. 327. Både veiledningen til denne bestemmelsen samt SAK10 § 13-6 andre ledd og tilhørende veiledning, gir nærmere eksempler på hva som er å regne som en alvorlig overtredelse. I veiledningen til SAK10 § 13-6 andre ledd er fravær av kvalitetssikring eller svikt i kvalitetssikringen, og manglende eller mangelfulle kvalitetssikringsrutiner angitt som eksempler på alvorlige overtredelser.

Gjennomgangen ovenfor viser at Finurlig Bygg og Renovering AS sin kvalitetssikring av egen utførelse er mangelfull. Det samme gjelder rutinen for å styre andre foretak som foretaket knytter til seg.

Direktoratet har på dette grunnlaget vurdert at sanksjonen i form av tilbaketrekking av sentral godkjenning står i et rimelig forhold til de avvik som er avdekket, jf. pbl. § 32-10 første ledd. Det understrekes at fravær eller svikt i kvalitetssikringen, og manglende eller mangelfulle kvalitetssikringsrutiner er å anse som alvorlige overtredelser, jf. SAK10 § 13-6 første og andre ledd med tilhørende veiledninger.

Til foretakets anførsel om at direktoratets praksis med å inndra en sentral godkjenning uten bruk av skjønn, veiledning eller prøvetid er å anse som urimelig, og at det kan være årsak til at foretaket må si opp ansatte, bemerker direktoratet igjen at sentral godkjenning er en frivillig ordning. Det er ikke et krav om at foretak må ha det for å kunne erklære ansvar i en byggesak. Det er heller ikke tillatt å stille vilkår om sentral godkjenning ved offentlige anskaffelser, eller for å få tillatelser etter plan- og bygningsloven eller annet regelverk, jf. SAK10 § 9-1 andre ledd.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Finurlig Bygg og Renovering AS har brutt vilkårene for sentral godkjenning ved at de ikke i tilstrekkelig grad har dokumentert egen kvalitetssikring, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b og § 13-6 første og andre ledd.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 10, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 6/22 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Hamo Betong AS (klagesaksnr. 21/9011).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

I brev datert 14.12.2021 ble vedtak av 26.11.2021 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 17.11.2021 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 26.11.2021 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Hamo Betong AS fikk sentral godkjenning første gang 28.03.2019. I perioden 03.05.2019 – 25.11.2021 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 3 inntektsmottakere og ligger i Årdal kommune i Vestland. Kai Roger Hagen er daglig leder. Han har fag-/svennebrev innen bygg/anlegg – forskaling fra 1995.

Foretaket har sin virksomhet innen produksjon av betongprodukter for bygg og anleggsvirksomhet og det som hører inn under dette. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 23.630 Produksjon av ferdigblandet betong.

Saksgang

17.11.2021 Søknad

26.11.2021 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

14.12.2021 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

22.12.2021 Foreløpig svar på klage vedrørende sentral godkjenning

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at direktoratet skal se vekk fra fornyet søknad, og informerer om at den gamle søknaden må stå frem til foretaket er ferdig med oppdrag med arbeidstokken fra den søknaden. Videre informeres det om at foretaket har et pågående prosjekt i tillegg til et

nytt prosjekt der det er krav til tiltaksklasse 2. Avslutningsvis skriver de at de skal søke på nytt senere.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende tre års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen bygg eller anlegg.

Foretaket har dokumentert at Kai Roger Hagen har fag-/svennebrev innen bygg/anlegg - forskaling fra 1995. Utdanningen vurderes som tilstrekkelig relevant for det påklagede godkjenningsområdet, men oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for tiltaksklasse 2.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom referanseprosjektene bygger på en utdanning som ikke anses tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan ikke veie opp for manglende utdanningsnivå.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet tidligere. Direktoratet bemerker kort at ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning må foretaket dokumentere at det oppfyller de kravene som gjelder på fornyelsestidspunktet, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd.

Foretaket sendte 27.04.2019 inn søknad om endring av sentral godkjenning, og fikk den 03.05.2019 innvilget sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2. Søknaden ble innvilget på bakgrunn av utdanning og praksis tilhørende faglig leder Kjell Petter Moen med høyere fagskolegrad innen bygg. Godkjenningens varighet var i utgangspunktet fra 03.05.2019 – 28.03.2022.

Foretaket søkte om fornyelse av sentral godkjenning 17.11.2021, denne gangen med Kai Roger Hagen som faglig leder. Hagen oppfyller som nevnt ikke utdanningsnivået for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2. Det er ikke dokumentert verken utdanning eller fast ansettelse for Moen i søknad om fornyelse, og han fremgår heller ikke av foretakets organisasjonsplan. På bakgrunn av dette er det utdanning og praksis tilhørende Hagen som ligger til grunn for direktoratets vurdering.

Til foretakets anmodning om at direktoratet skal se vekk i fra fornyet søknad, og la tidligere søknad stå, bemerker direktoratet at foretak med sentral godkjenning for ansvarsrett plikter å melde fra til Direktoratet for byggkvalitet om endringer som har betydning for godkjenningen, som for eksempel permanente endringer i foretakets samlede kompetanse, jf. SAK10 § 1-3 tredje og fjerde ledd med tilhørende veiledning.

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal videre trekkes tilbake dersom godkjent foretak ikke lenger innehar de nødvendige kvalifikasjoner for å ha godkjenning for ansvarsrett, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) §§ 22-2 og SAK10 § 13-6 første ledd bokstav b med tilhørende veiledning. Etter bokstav b skal godkjenningen trekkes tilbake dersom foretaket ikke lenger oppfyller nødvendige kvalifikasjoner for å ha godkjenning. Dette alternativet dekker alle formelle krav som er eller vil bli stilt i byggesaksforskriften for å få sentral godkjenning, herunder krav til utdanning, praksis, rutiner m.m.

Foretaket har ikke dokumentert i verken søknad av 17.11.2021 eller i klage av 14.12.2021 at de oppfyller kvalifikasjonskravene for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2 i henhold til drøftelsen ovenfor, og det er derfor ikke anledning til å la foretaket beholde tidligere godkjenning.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Hamo Betong AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få

sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 7/22 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Ingeniørkontoret Ingenia AS (klagesaksnr. 21/9031).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3

I brev av 15.12.2021 ble vedtaket påklaget av Per Asp. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 08.11.2021 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 24.11.2021 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av fjernvarme i tiltaksklasse 3

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3

Avslaget for godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3 ble begrunnet med at foretaket ikke dokumenterte tilstrekkelig relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i en lavere tiltaksklasse.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Foretaket hadde i utgangspunktet tenkt å klage på godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3 samt sende inn en endringssøknad hvor de skulle søke om godkjenningsområdet prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3, ifølge telefonsamtale med Johan Hollum av 16.12.2021. Siden direktoratets søknadsportal setter begrensninger slik at det ikke er mulig å sende inn ny søknad samtidig som man har en aktiv klagesak, er det avtalt med foretaket at begge godkjenningsområdene behandles i klagesaksomgangen, der behandling og ny vurdering av godkjenningsområdet prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 prioriteres.

Direktoratet tar klagen til følge når det gjelder godkjenningsområdet prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3. Det vil si at foretaket har fått innvilget dette godkjenningsområdet. Det ble ved avgjørelsen sett hen til dokumentasjonen innsendt i klagen, herunder dokumentasjon på praksis og utdanning for Jan Gjeldem, ansatt i foretaket fra 01.01.2022.

Generelle opplysninger om foretaket

Ingeniørkontoret Ingenia AS fikk sentral godkjenning første gang i 1998.

I perioden fra 2015 til 2018 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Søker i tiltaksklasse 2

- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av ventilasjon- og klimaventilasjon i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

I perioden fra 2019 til 2021 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 3

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 40 inntektsmottakere og ligger i Oslo. Per Asp (etter navneendring, tidligere Per Andersen) er daglig leder. Han har i 1980 fullført maskiningeniørutdanning, VVS-teknisk studieretning. Foretaket har også vist til å ha ansatte Dag Sverre Johnsen, med fullført sivilingeniørutdanning innen maskin ved Norges tekniske høgskole (NHT) fra 1985, hvor hovedoppgaven er utført i faget kuldeteknikk og omfattet emnet «Undersøkelser over varmegangskoeffisient og trykktap ved fordampning av kuldemedier», samt Ørjan Antonsen, utdannet sivilingeniør energi og miljø fra Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i 2013.

Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.129 Annen teknisk konsulentvirksomhet.

Saksgang

08.11.2021 Søknad

24.11.2021 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

15.12.2021 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved Per Asp skriver at de reagerer på at kravet til utdanning innen et godkjenningsområde som de tidligere har fått innvilget basert på samme faglige leder er blitt endret/skjerpet, uten at de ble varslet om det før vedtaket ble truffet.

Foretaket mener det er en feil vurdering av direktoratet at utdanningen til Dag Sverre Johnsen ikke er relevant innen prosjektering av bygningsfysikk, og skriver videre at det heller ikke ble pekt på hva som helt konkret mangler i hans utdanning. Det informeres om at Johnsen er utdannet sivilingeniør fra NTH i Trondheim i 1985, og har utdanning som på utdanningstidspunktet ble ansett som høyst relevant innen prosjektering av bygningsfysikk. Oppfyllelsen av utdanningskravet må vurderes ut fra hva som var en dekkende utdanning da personen som vurderes tok sin utdanning, konkluderer Asp, og tilføyer at det burde gi ekstra uttelling at en person som Johnsen, som tok utdanning for mange år siden og har ervervet seg kunnskap, praksis og erfaring som gir han ekstra kompetanse sammenlignet med personer med kortere arbeidserfaring.

Foretaket peker spesielt på lang erfaring og praksis fra eksisterende og verneverdig bygningsmasse, og viser til flere referanseprosjekter, blant annet:

- Oscarshall, kunstgalleri i tidligere kjeller med teglgulv på mark: Fuktsikring og inneklima
- Kongelige slott: Rehabilitering av taket
- Politiets rytterkorps Oslo, historisk stallbygning: Endring til større grad av varme rom, fuktsikring, inneklima, energibruk
- Gamle krigsskolen i Tollbugata 10: Tiltak ifm. radon, fuktsikring og inneklima

På denne bakgrunn ønsker foretaket at direktoratet foretar en ny vurdering av utdanningen. Per Asp informerer at de, parallelt med innsendelse av klagen, sender inn en ny søknad om sentral godkjenning der de viser til Ørjan Antonsen som faglig leder innen dette godkjenningsområdet.

Avslutningsvis skriver foretaket at det er viktig for dem å få på plass sentral godkjenning innen bygningsfysikk raskt, og anmoder at direktoratet prioriterer behandling av klagen eller den nye søknaden som raskest fører til innvilgelse av dette godkjenningsområdet.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 3 er utdanning som svarer til sivilingeniørutdanning/mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende åtte års praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3 vil for eksempel være sivilingeniør innen husbyggingsteknikk eller konstruksjonsteknikk med spesialisering innen bygningsfysikk.

Foretaket skriver i klagen at de, parallelt med denne klagen, sender inn en ny søknad med Ørjan Antonsen som faglig leder. Foretaket har i telefonsamtale av 26.01.2022 bekreftet at

direktoratet kan se bort fra dette. Direktoratet har allikevel besluttet å vurdere både utdanningen til Ørjan Antonsen og Dag Sverre Johnsen opp imot det påklagede godkjenningsområdet.

Ørjan Antonsen har i 2013 fullført sivilingeniørutdanning innen energi og klimateknikk ved NTNU. Vi bemerker at det ikke er dokumentert originalt vitnemål, kun opplysninger om utdanning i CV, jf. sak 15/8209. Dag Sverre Johnsen er utdannet sivilingeniør fra Maskinavdelingen ved NTH i 1985.

Disse utdanningene oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå, jf. SAK10 § 11-3. Vurderingen i det følgende vil derfor være hvorvidt utdanningene er tilstrekkelig relevante for det påklagede godkjenningsområdet.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som tilstrekkelig relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler de påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Som foretaket skriver selv er en bygningsfysikers oppgaver orientert rundt definering av bygningsfysiske premisser, utrede bygningsfysiske konsekvenser av ulike løsninger, kvalitetssikre løsninger med fokus på bygningsfysiske forhold og dokumentere oppfyllelse av relevante lovkrav og prosjektkrav. Bygningsfysikk krever dybdekompetanse innen transportprosesser for luft, varme og fukt, herunder varmeledning gjennom materialer, varmestråling fra materialer, vandampdiffusjon gjennom materialer, kapillær fukttransport og varme-/fuktoverføring ved lufttransport. I tillegg er det nødvendig med tilstrekkelig kompetanse innen husbyggingsteknikk, materialers egenskaper, ute- og inneklime, prinsipper for ventilasjonsteknikk, varme- /energibalanse, måleteknikk (temperatur- og fuktmålinger), varme- og fuktberegninger/- simuleringer og skadevurderinger.

I klagen anfører foretaket at utdanningen innen maskin er relevant for det påklagede godkjenningsområdet, og viser til at utdanningen innehar opplæring i fagene fysikk, dynamikk og fluiddynamikk, teknisk varmelære 1 og 3 samt teknisk strømningslære. Utdanningen innen energi og miljø innehar opplæring i fagene termodynamikk, fluiddynamikk, varme- og massetransport, varme- og energiprosesser samt energiplanlegging og energisystemer.

Utdanningene til Dag Sverre Johnsen og Ørjan Antonsen og er først og fremst rettet mot VVS-områdene, herunder klima-, varme- og kuldeteknikk. For at utdanningen skal anses som relevant for prosjektering av bygningsfysikk, må den inneha de fag som gir nødvendig teoretisk kunnskap og forståelse av de sentrale temaene innen bygningsfysikk og husbyggingsteknikk.

Direktoratet vurderer at utdanningene innehar elementer som kan være relevante for godkjenningsområdet, men at utdanningene ikke innehar en tilstrekkelig faglig bredde og dybde innenfor byggfagene til at den gir den tverrfaglige kompetansen som skal til for å utarbeide en helhetlig bygningsfysisk strategi.

Direktoratet vil også bemerke kort at der prosjekterende for bygningsfysikk er hovedansvarlig, skal andre fag bistå og detaljprosjektore i tilstrekkelig grad innenfor sitt delansvarsområde.

Utdanningene vurderes med bakgrunn i ovenstående som ikke tilstrekkelig relevante og dekkende for det påklagede godkjenningsområdet. Klagenemnda for sentral godkjenning har flere ganger stadfestet lignende relevansvurdering av utdanning innen maskin, jf. blant annet nemndssak 53/20 og 68/21.

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt, SAK10 §§ 11-2 og 11-3 med tilhørende veiledning.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at prosjektene foretaket har vist til har elementer som er relevante for godkjenningsområdet.

Relevant praksis vil imidlertid si at den bygger på den utdanningen som kreves, og praksis kan ikke veie opp for manglende relevant utdanning, jf. SAK10 § 11-3.

Vedrørende tidligere godkjenning

Direktoratet har merket seg at foretaket har hatt sentral godkjenning for det påklagede godkjenningsområdet tidligere. Direktoratet bemerker kort at ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning må foretaket dokumentere at det oppfyller de kravene som gjelder på fornyelsestidspunktet, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er således ingen automatikk i at foretaket får fornyet samtlige godkjenningsområder. Hertil kommer også at relevansvurderingen av utdanning har blitt noe strengere de siste årene. Vi har foretatt en ny vurdering av innholdet i utdanningene opp mot det påklagede godkjenningsområdet, og finner ikke at de gjenspeiler godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Direktoratet vurderer dermed ikke utdanningene som tilstrekkelig relevante.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Ingeniørkontoret Ingenia AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 8/22 Klage på vedtak om overtredelsesgebyr for urettmessig bruk av godkjenningsmerket for sentral godkjenning fra Møller Håndverk AS (klagesaksnr. 22/11).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10. Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder vedtak om overtredelsesgebyr for urettmessig bruk av godkjenningsmerket for sentral godkjenning.

I brev datert 27.12.2021 ble vedtak datert 08.11.2021 påklaget av foretaket. I henhold til forvaltningsloven § 29 er fristen for å klage 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Vedtaket ble sendt elektronisk til foretaket 10.12.2021, og klagen er derfor rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet ble oppmerksomme på at Møller Håndverk AS benyttet godkjenningsmerket for sentral godkjenning på sin Facebook-side og nettside uten å inneha sentral godkjenning. Direktoratet sendte derfor 25.08.2021 et forhåndsvarsel om overtredelsesgebyr til foretaket i henhold til byggesaksforskriften (SAK10) § 13-7 bokstav b, med dokumentasjon på at overtredelsen har funnet sted. Det ble også vist til at foretaket ikke har sentral godkjenning, og at de derfor ikke har anledning til å benytte godkjenningsmerket.

I kommentaren til forhåndsvarselet av 08.09.2021 skrev foretaket at de har foretatt en fusjon fra foretaket Møller Håndverk & Eiendom AS med organisasjonsnummer 990293910, og at dette foretaket nylig hadde hatt sentral godkjenning. Videre ble det informert om at de ikke har fornyet eller brukt merket i markedsføring annet enn den perioden. Det ble også vist til at bildene på foretakets Facebook-side kunne slettes, selv om de hadde en helt annen betydning enn å vise frem godkjenningsmerket, og at firmabilene med godkjenningsmerket skulle skrotes. Avslutningsvis skrev foretaket at de ikke markedsfører seg bevisst med godkjenningsmerket, og at det er fra en tidligere epoke.

Direktoratet fattet som nevnt vedtak om overtredelsesgebyr 08.11.2021, som ble sendt til foretaket 10.12.2021. Det ble i vedtaket vist til at foretaket over en lengre periode har benyttet godkjenningsmerket ved markedsføring på sine nettsider, uten å inneha sentral godkjenning. Det ble også bemerket i vedtaket at foretaket i etterkant av varselet har fjernet godkjenningsmerket på sin hjemmeside, men at de har fortsatt å benytte godkjenningsmerket på sin Facebook-side. Direktoratet viste også til at dette er noe som blir sett svært alvorlig på. Foretaket hadde ikke tidligere blitt ilagt overtredelsesgebyr, og det ble dermed utmålt et gebyr for første gangs overtredelse pålydende kr. 5000,- i henhold til SAK10 § 13-7 bokstav b.

Saksgang

25.08.2021 Forhåndsvarsel om overtredelsesgebyr

08.09.2021 Kommentar fra foretaket

10.12.2021 Vedtak om overtredelsesgebyr

27.12.2021 Klage på vedtak om overtredelsesgebyr

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de aldri har reklamert for sentral godkjenning uten å ha hatt det, og at bildet direktoratet viser til er fra en tid da foretaket hadde sentral godkjenning. Videre skriver foretaket at det er lærlingen deres de ønsker å fremheve på bildet, og ikke godkjenningsmerket for sentral godkjenning som er å se på bilen i bakgrunnen.

Det vises også til at foretaket ikke har noen interesse i å ha godkjenningsmerket, og heller ikke å markedsføre det. Foretaket skriver også at dette ikke er noe de står bak, og viser til at deres nettleverandør har latt gamle bilder bli stående underveis i arbeidet med nettsiden. Det er også lagt ved en e-postkorrespondanse som skal bekrefte dette. Foretaket mener også at saken dras ut av proporsjoner og at det hele blir feil.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder foretakets anførsler om at det ikke er grunnlag for å ilegge overtredelsesgebyr.

I henhold til SAK10 § 13-7 bokstav b kan foretak som benytter merket for sentral godkjenning uten at foretaket er sentralt godkjent, ilegges gebyr. Godkjenningmerket skal være et hjelpemiddel for bygningsmyndighetene, og det skal også være et kvalitetsstempel for foretakene og en hjelp for tiltakshavere. Foretak som ikke er godkjent skal ikke kunne bruke merket i markedsføringen av sin virksomhet. Dette innebærer at foretak som bruker merket for sentral godkjenning på biler, brevark, nettsider eller lignende uten å være sentralt godkjent, kan ilegges overtredelsesgebyr. Det er viktig at merket ikke misbrukes. Overtredelsesgebyr kan ilegges enten overtrederen ikke har hatt sentral godkjenning, eller om foretaket har mistet godkjenningen, men forsetter å bruke merket på biler, brevark, nettsider eller i annen markedsføring.

I forhåndsvarsel om overtredelsesgebyr av 25.08.2021 ble det vist til at direktoratet hadde blitt oppmerksomme på at Møller Håndverk AS har overtrådt reglene for bruk av godkjenningsmerket på sin Facebook-side og på sine firmabiler. Forhåndsvarselet ble vedlagt dokumentasjon på overtredelsen, herunder skjermbilder fra innlegg på foretakets Facebookside datert 24.05.2018, 26.11.2020 og 28.04.2021. Det var også vedlagt skjermbilde fra direktoratets database som viser at foretaket ikke har noen gyldig sentral godkjenning.

I klagen anfører foretaket som nevnt at de aldri har reklamert for sentral godkjenning uten å ha hatt det. I foretakets kommentar til forhåndsvarselet skriver foretaket også at de har foretatt en fusjon fra foretaket Møller Håndverk & Eiendom AS, organisasjonsnummer 990293910 som hadde sentral godkjenning tidligere, og at foretaket ikke har brukt merket i markedsføring annet enn i den perioden de hadde sentral godkjenning.

Til dette vil direktoratet bemerke at foretaket Møller Håndverk & Eiendom AS fikk sentral godkjenning 06.08.2014 med varighet til og med 06.08.2017. I følge opplysninger fra Enhetsregisteret ble dette foretaket slettet 24.04.2017. Møller Håndverk AS med organisasjonsnummer 918400370 ble ifølge opplysninger fra Enhetsregisteret stiftet 04.01.2017. Foretaket har ikke gyldig sentral godkjenning, og har heller ikke hatt sentral godkjenning tidligere.

Som tidligere nevnt er det dokumentert bruk av godkjenningsmerket på foretakets biler gjennom skjermdump fra innlegg på foretakets Facebook-side datert 24.05.2018 og 26.11.2020. Videre er det dokumentert at godkjenningsmerket ble benyttet på foretakets nettside www.mestermoller.no, gjennom skjermdump fra 03.11.2021. Det er også dokumentert bruk av godkjenningsmerket på foretakets profilbilde på deres Facebook-side ved flere anledninger. Det vises blant annet til skjermdump datert 29.11.2021, som er etter forhåndsvarselet ble sendt, og etter foretaket ble gjort oppmerksom på at de benyttet godkjenningsmerket urettmessig.

Foretaket anfører også i klagen at det ikke har hatt noen interesse av å bruke godkjenningsmerket, og at bruken av det ikke er noe foretaket står bak. De viser i den

sammenheng til at det var nettleverandørens feil at bildene som inneholdt godkjenningsmerket ble stående, og at dette bekreftes av nettleverandøren selv.

Til dette vil direktoratet bemerke at det er anledning til å ilegge overtredelsesgebyr til foretak som forsettelig eller uaktsomt benytter godkjenningsmerket for sentral godkjenning uten å ha rett til det, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 22-4 første ledd bokstav b og SAK10 § 13-7 bokstav b. Det er foretaket som er ansvarlig for innholdet på sin nettside og Facebook-side, og som må sørge for at nettsiden er oppdatert med tanke på om foretaket har en gyldig sentral godkjenning eller ikke. Direktoratet ser det ikke som hensiktsmessig å gjøre noen nærmere vurdering av om den urettmessige bruken av godkjenningsmerket er forsettelig eller uaktsomt, da begge tilfeller omfattes av bestemmelsen, jf. SAK10 § 13-7 bokstav b, jf. pbl. § 22-4 første ledd bokstav b.

Bestemmelsen i SAK10 § 13-7 legger heller ikke opp til en vurdering av hvor mange ganger, eller hvor mange steder man har misbrukt godkjenningsmerket. I dette tilfellet er det dokumentert jf. det som er sagt ovenfor, at godkjenningsmerket er brukt urettmessig på foretakets biler, nettside og Facebook-side over en lengre periode.

Direktoratet har merket seg at godkjenningsmerket nå er fjernet fra foretakets nettsider og Facebook-side, men viser likevel til at overtredelsen har funnet sted. Godkjenningsmerket skal som nevnt være et hjelpemiddel for bygningsmyndighetene, og det skal også være et kvalitetsstempel for foretakene og en hjelp for tiltakshavere. Det er derfor viktig at godkjenningsmerket ikke misbrukes og direktoratet ser alvorlig på at overtredelsen har funnet sted.

Direktoratet finner på bakgrunn av det ovennevnte at det er grunnlag for å ilegge overtredelsesgebyr for første gangs overtredelse pålydende kr. 5000,-, jf. SAK10 § 13-7 bokstav b.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet grunnlag for å ilegge Møller Håndverk AS overtredelsesgebyr for ulovlig bruk av godkjenningsmerket for sentral godkjenning.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Sak 9/22 Eventuelt

Neste klagenemndsmøter blir onsdag 06.04.2022 kl.09.00 - 12.00 på Teams.

Deretter torsdag 23.06.2022 kl. 09.00 - 12.00 på Teams.